JÄMSTÄLLDHETS MYNDIGHETEN

2026-11-02
Jämställdhetsmyndigheten
info@jamstalldhetsmyndigheten.se
Diarienummer: 26/00252

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till s.sf@regeringskansliet.se
Diarienummer S2026/01524

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ PROMEMORIAN SJUKPENNINGGRUNDANDE INKOMST FÖR PERSONER MED INKOMST AV NÄRINGSVERKSAMHET

Sammanfattning

- Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslagen i promemorian om förändrade regler för sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för personer med inkomst av näringsverksamhet. Förslagen bedöms kunna öka förutsebarheten vid fastställande av SGI och tryggheten i det ekonomiska skyddet i socialförsäkringen för egenföretagare och kombinatörer.
- Jämställdhetsmyndigheten delar bedömningen att ökad förutsebarhet i SGI-systemet kan underlätta för företagare att ta del av trygghetssystemen. Detta är särskilt relevant ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom kvinnor i högre grad bedriver mindre företag och oftare än män kombinerar företagande med anställning.
- Jämställdhetsmyndigheten bedömer att förslaget om en särskild beräkningsregel för kombinatörer kan vara särskilt betydelsefullt för kvinnor, eftersom kvinnor i högre utsträckning än män återfinns i denna grupp.
- Jämställdhetsmyndigheten vill samtidigt framhålla att den nya beräkningsregeln innebär en starkare koppling mellan historiska inkomster och framtida ersättningsnivåer. Detta kan vara problematiskt ur jämställdhetsperspektiv eftersom kvinnor fortfarande utför en större del av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Det kan innebära en risk att perioder med lägre inkomster på grund av obetalt hem- och omsorgsarbete påverkar SGI-beräkningen även om förslaget innebär att till exempel graviditetspenning och föräldrapenning i beräkningen likställs med inkomst av näringsverksamhet.
- Jämställdhetsmyndigheten anser därför att reformens konsekvenser för kvinnor och män bör följas upp särskilt. Den fortsatta uppföljningen bör vara könsuppdelad och omfatta såväl utvecklingen av SGI-nivåerna som antalet kvinnor respektive män som får höjd eller sänkt SGI till följd av de nya reglerna.

Övergripande synpunkter

Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslagen i promemorian. Myndigheten bedömer att de föreslagna förändringarna kan öka förutsebarheten och tryggheten i socialförsäkringen för egenföretagare och kombinatörer. Detta är relevant ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom kvinnors och mäns företagande skiljer sig åt, bland annat vad gäller företagens storlek, branschtillhörighet och förekomsten av kombinationer av företagande och anställning. Jämställdhetsmyndigheten delar promemorians bedömning att ökad förutsebarhet kan underlätta för företagare att ta del av trygghetssystemen. Det är även positivt att förslaget särskilt beaktar situationen för kombinatörer.

Den starkare kopplingen till historiska inkomster kan samtidigt få olika konsekvenser för kvinnor och män. Kvinnors större ansvar för obetalt hem- och omsorgsarbete kan påverka inkomsterna från näringsverksamhet under längre perioder. Det är därför viktigt att undersöka i vilken utsträckning de föreslagna bestämmelserna om att inkludera vissa socialförsäkringsersättningar kompenserar för sådana inkomstbortfall.

Jämställdhetsmyndigheten anser att förslagets konsekvenser bör följas upp genom könsuppdelade analyser av hur stor andel av kvinnorna respektive männen som får förändrad SGI samt förändringarnas storlek och fördelning mellan olika grupper av företagare. Uppföljningen bör särskilt uppmärksamma skillnader mellan företagare med olika inkomstnivåer, företagsform och branschtillhörighet, samt mellan kombinatörer och andra företagare. I fråga om överskott av näringsverksamhet bör det också tas i beaktande att kvinnor oftare driver så kallade levebrödsföretag, vars verksamhet i första hand bedrivs för att ge företagaren en försörjning. Överskott av näringsverksamhet och verksamhetens omfattning är då främst avpassat efter att möjliggöra en rimlig inkomst för företagaren, snarare än att leda till expansion eller tillväxt.

Därtill kan kvinnors större ansvar för obetalt hem- och omsorgsarbete begränsa den tid som kan läggas på den egna företagsverksamheten, exempelvis genom att färre timmar kan ägnas åt intäktsgenererande aktiviteter. Dessa är exempel på strukturella omständigheter som kan begränsa verksamhetens överskott i kvinnors företag.

Sammantaget vill Jämställdhetsmyndigheten understryka att kvinnors och mäns företagande bedrivs under olika tidsmässiga och strukturella förutsättningar, vilket kan behöva beaktas vid bedömningen av näringsverksamhetens överskott.

För Jämställdhetsmyndigheten
Laura Hartman
Avdelningschef

Joakim Boström Elias
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschef Laura Hartman samt interim avdelningschef Ylva Mannervik och enhetschef Jens Sandahl deltagit.